

EGYETEM

Szegedi professzor is részt vett a Történelem Világkongresszuson Kínában

Ez a tartalom archív! A cikkben szereplő információk a megjelenés óta megváltozhattak.

Megjelent: 2015.09.03. 07:05

Szerző: **Tóth Marcell**

A kelet-kínai

Csinanban tartották 22.

Történelem

Világkongresszust

(ICHS), amelyen az

SZTE

Bölcsészettudományi

Kar Jelenkortörténeti

Tanszékének

professzora, Tomka

Béla is részt vett. Az

egyetemi oktató

magáról a rendezvényről, az ott folyó munkáról, Kína történetpolitikájáról és annak

felhasználásáról a diplomáciában is beszélt a SZEGEDma hírportálnak adott

interjújában. Kitért arra is, hogy vajon tényleg az 1937-es kínai-japán háborúval

kezdődött-e a második világháború, s valóban központi szerepet töltött-e be az erről

folytatott diskurzus a kongresszuson.

FRIS

2600 történész gyűlt össze. Nem Kína II. világháborús szerepe volt a főtéma

„A Történelem Világkongresszus a világ történészeinek legnagyobb szabású találkozója, az idei a 22. alkalom. 1900 óta ötévente rendezi meg a Nemzetközi Történelem Társaság, egyedül a világháborúk alatt nem tartották meg őket. Általában egyszer Európában, a következő alkalommal pedig másik kontinensen kerül megrendezésre” – mondta Tomka Béla, aki 2000 óta vesz részt a kongresszusokon. Úgy tapasztalta, a kínai állam nem gyakorolt – nem is tudott volna – közvetlen hatást gyakorolni a rendezvényre, viszont a helyszínt adó régió, ország mindig hangsúlyosan megjelenik a programban.

„Idén, 2600 résztvevő jött el, akik 170 szekció munkájában vehettek részt, habár nem mindegyikük adott elő. Egyszerre párhuzamosan akár nyolc-tíz szekcióban is folyt a vita” –

mutatta be a rendezvényen zajló tudományos munkát az egyetemi oktató. „Minden kongresszuson léteznek kiemelt szekciók. Most ezek közé tartoztak a következő témakörök: az érzelmek a történelemben, a digitális forradalom a történetírásban és Kína lemaradása és felzárkózása a történelemben. Szó sincs arról, hogy Kína II. világháborús szerepe központi téma lett volna, még ha az ilyen politikai áthallásokkal rendelkező témák mindig nagy figyelmet is váltanak ki” – cáfolta az [MTI értesüléseit](#).

Nem kell újraírni a tankönyvekben a világháború kezdő dátumát

„Kína II. világháborús szereplése előtérbe kerülésének valószínűleg politikai okai vannak, magam is tapasztaltam, hogy Pekingben óriási erők mozgósításával készülnek a győzelmi évfordulóra, szinte mindenhol katonákat, rendőröket láttunk. (A katonai felvonulást tegnap tartották meg, az interjú ennél korábban készült – szerk.) Valószínűleg főként az ujur terroristák miatti félelem okán látható ennyi egyenruhás a fővárosban” – vélekedett Tomka Béla.

„Manapság a kínaiak próbálják úgy beállítani világháborús szerepüket, mintha döntő befolyást gyakoroltak volna annak kimenetelére. Ezt túlzásnak tartom, inkább a konfliktus rájuk gyakorolt hatása a lényeges, hiszen felgyorsította ott a kommunisták térnyerését. Kína valóban fontosabb hadszíntér volt annál, mint ahogyan az általában Európában megjelenik, de nem tartom indokoltnak a világháború történetének átírását úgy, hogy az 1937-ben, a Marco Polo hídnál kialakult incidenssel kezdődött, ami után a japánok átfogó támadást kezdtek Kína ellen. Ilyen alapon akár állíthatnánk azt is, hogy a világháború 1935 őszi az olasz-abesszin háborúval kezdődött, hiszen több konfliktus is zajlott 1939 előtt a világban” – mutatott rá a professzor.

„Magától értetődő azonban, hogy a kínaiak miért próbálják így értelmezni a történelmet” – folytatta elemzését. „Ma is fel-fel izzik a kínai-japán konfliktus a Kelet-kínai-tenger szigetvilágának egyes részeiért. Nem véletlenül került elő nemrég a [japán háborús bűnösök kérdése](#) – igaz, Japán sem áll hozzá megfelelően ezekhez az ügyekhez, hiszen tagadják a katonáik által a térségben elkövetett bűntetteket. Ezen felül jelentős ideológiai vákuum figyelhető meg Kínában: magát szocialista államként definiálja, de közben hatalmas méretűek a társadalmi különbségek, óriási magánvagyonok alakultak ki, s így hiteltelenné váltak a Kínai Kommunista Párt által hirdetett szövegek. A vákuum kitöltésének egyik módja a nacionalizmus szítása, a külső ellenség megtalálása, mellyel a vezetés a belpolitikát is

stabilizálni kívánja. Ahogy erősödik gazdaságilag Kína, úgy próbálja tágítani katonai és külpolitikai mozgásterét” – mutatott rá Tomka Béla az ázsiai állam történetpolitikai lépéseinek diplomáciai hátterére.

„Úgy gondolom, a jövőben nőni fog Kína jelentősége a nemzetközi történetírásban, fontosabb szerepet kapnak az országgal kapcsolatos kérdések. Ezt segíti a kongresszus is, hiszen sok helyi kollégát ismerhettek meg a résztvevők. Igaz, sajnos a kínai történészek egyelőre csak marginálisan tudtak beleszólni a vitákba, többségük angoltudása és elméleti felkészültsége nagyon gyenge” – vélekedett az SZTE professzora az elkövetkező évekről.

Az európai társadalomtörténeti tendenciákról beszélt az SZTE professzora

„Amellett, hogy látogattam az előadásokat, egy a társadalomtörténet globális helyzetéről szóló módszertani szekció munkájában vettem részt, ahol a társadalom-történetírás európai tendenciáiról tartottam előadást. Összevetettük földrészünk trendjeit e tudományterületen más kontinensekével, például Ázsiával, Dél-Amerikával” – tért át saját szerepére Tomka Béla.

„A társadalomtörténet a II. világháborút követő évtizedekben nagyon dinamikus fejlődő diszciplína volt, azonban az 1980-as évektől a kultúrtörténet kezdte átvenni szerepét. Mostanra kezd egy ellentétes folyamat beindulni, de a társadalomtörténet korábbi, kísérletező, vitákat kezdeményező, vagyis a módszertani újításokban élenjáró szerepe még nem tért teljesen vissza” – magyarázta az általa művelt tudományág fejlődési tendenciáit.

Rámutatott, hogy Magyarországon más a helyzet, mivel itt még mindig a politikátörténet dominál, s ezzel szemben definiálja magát mindkét említett diszciplína, vagyis nálunk a kultúr- és a társadalomtörténet inkább egymás szövetségesei. Ez jellemző más szomszédos poszt szocialista országokra is, valószínűleg azért, mert Nyugat-Európával szemben nálunk több politikai változás, megrázkódtatás zajlott le az elmúlt évtizedekben.

„Hazánk csak szerényen tudott megjelenni a kongresszuson, csak néhány kolléga, így Pók Attila, az MTA Történettudományi Intézetének tudományos tanácsadója vett részt a 22. TörténeSz Világkongresszus munkájában. Egyelőre nem tűnik úgy, hogy Magyarországra figyelni, vagy bármilyen kezdeményező szerepet tudna betölteni a történeti vitákban. A felsőoktatás és a kutatás nehéz hazai helyzete miatt erre nincs is kilátás, inkább a marginalizálódás irányába haladunk” – mondta el Tomka Béla.